

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

**2025-YIL APREL.
NAVBATDAN TASHQARI SON**

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 625 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeveva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 28-fevraldagi
333/5-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ, СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	12
Набиев Дилмурод Хамидуллаевич	
YaShIL TEXNOLOGIYaLAR VA RAQAMLASH TIRISH TA'SIRIDA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMASIYASI	19
Abduraxmanov Kalandar Xo'jaevich	
РОЛЬ ТВОРЧЕСКОГО ТРУДА В ПОВЫШЕНИИ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ	26
Гулямов Саидахор Саидахмедович, Икрамов Мурат Акромович, Очилов Акрам Одilovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MAQSADIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ZARURATI	33
O.X. Hamidov, D.Sh. Yavmutov	
ESG-ИНСТРУМЕНТАРИЙ КАК ФАКТОР УСИЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	38
Татьяна Юрьевна Анопоченко, Сергей Вадимович Ревунов, Роман Вадимович Ревунов	
TRANSITION OF RUSSIAN REGIONS TO A CLOSED-LOOP ECONOMY	49
Nikonov Sergey Mikhailovich, Ochilov Akram Odilovich, Filipenko Alexander Alexandrovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TUZILISHI	53
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ДРАЙВЕР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА И МОДЕРНИЗАЦИИ РАБОЧИХ МЕСТ В УЗБЕКИСТАНЕ	59
Зокирова Нодира Каландаровна	
KREATIV IQTISODIYOT VA UNING INDUSTRIYA TURLARINING NAZARIY MASALALARI	64
Mamayunus Pardaev, Obid Pardaev, Akram Ochilov	
EKOLOGIK OMILLARNI HISOBGA OLGAN HOLDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA ERISHISH	73
Saidov Muhammadali Hakimovich, Ochilov Akram Odilovich, Esanbekov Diyorbek Mirzabek o'g'li	
INNOVATION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI KOOPERASIYASINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	81
Raxmatulla Ergashev	
KARTOSHA MOSLANUVCHAN NAVLARI TURLI EKISH MUDDATLARI VA MULCHALASHLARDA HOSILDORLIGI HAMDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	86
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Toshpulatova Surayo Tulqin qizi, Ismayilov Alisher Isroilovich	
YASHIL IQTISODIYOT – INNOVATSION RIVOJLANISHNING KALITI	90
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ» В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93
Сайёра Насимовна Хамраева	
SABZAVOT (SHIRIN) MAKKAJO'XORI AJRATILGAN MOSLANUVCHAN NAV-DURAGAYLARINI ASOSIY VA TAKRORIY EKINLAR SIFATIDA TURLI MUDDATLARDA YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	97
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Nurillaev Ilhom Xolbek o'g'li, Jabborov Botir Shukurovich	
ZAMONAVIY BOZOR MUNOSABATLARIDA SAVDONI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	101
Ivatov Irisbek	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	105
Yadgarov Akram Akbarovich, Abdiyeva Flora Botir qizi	
GREEN ECONOMY: GLOBAL PERSPECTIVE AND UZBEKISTAN'S PATH	110
Dilmurod Mirza-Akhmedovich Rasulev, Dildorakhon Ulugbek kizi Shomuradova	

OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TARG'IB QILISH BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI	113
Musayev Bekjon Shukurillayevich	
TURIZM INDUSTRIYASINI BARQAROR STRATEGIK RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR TAHLILI	116
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
ЗЕЛЁНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ФАКТОРЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	120
Орипов Ильхом Абдуллаевич	
Перспективы развития цифровой трансформации в Республике Узбекистан	128
Мусабеков Джорабек Хакимджанович, Воронин Сергей Александрович	
YASHIL IQTISODIYOT – BARQAROR RIVOJLANISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	133
G.Erkayeva	
Barqaror ish o'rinlarini yaratishda yashil iqtisodiyotning o'rni	138
Qo'chqorov G'aybulla Fayzullayevich, Qo'ziyeva Shaxnoza Bozor qizi	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	141
Фазлитдин Бахадиорович Аминов	
RESPUBLIKADA EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH ASOSIDA ELEKTRON SAVDONI RIVOJLANTIRISH	145
Q. J. Mirzayev, F. F. Ulug'murodov	
Qoraqalpog'istonda sanoatni restruktizatsiyalash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirish: muammolar, istiqbollar va statistik tahlillar	150
Abipova Gulmira Salavatdinovna	
CHORVACHILIK XO'JALIKLARINI RIVOJLANTIRISHDA AGLOMERATSIYANING AHAMIYATI.....	153
Xusainov Oybek Jabborovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINING KOMPANIYA UCHUN AHAMIYATI.....	156
Ergashev Toxir Kurbanovich, Toxirova Nigora Zokirjon qizi	
CHORVACHILIK KLASSTERLARI VA AGLOMERATSION RIVOJLANISH: O'ZARO TA'SIR VA SYNERGIYALAR	161
Xusainov Oybek Jabborovich	
HUDUDLARNING INNOVATSIYON SALOHİYATINI BAHOLASH	165
J.A. Ismatullayev, A. Do'lanov	
СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	171
Нафасов Тохиржон, Г. П. Эркаева	
Mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirishga qaratilgan islohotlar.....	174
Djurayev Olimjon Narkulovich	
USE OF THE ADVANCED EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES OF FARMING AND HOUSEHOLDS	178
Ochilova Nargiza Akramovna	
SHAHAR AGLOMERATSIYALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	181
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
IQTISODIY O'SISHDA MEHNAT MIGRATSIYASINING AHAMIYATI.....	184
Djurayev Olimjon Narkulovich, Saidakbarov Jamshid Ne'matullo o'g'li	
TURIZMNIDA RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	189
Qosimov Jahongir	
РЫНОК ГОСТИНИЧНЫХ УСЛУГ В ТУРИЗМЕ В УСЛОВИЯХ ДИВЕРСИФИКАЦИИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИИ ГОСТИНИЧНОЙ ИНДУСТРИИ	192
Ташмаматов Садирдин Нажмиддинович	

O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KADRLAR MALAKASINI OSHIRISHDA DUAL TA'LIMDAN FOYDALANISHNI BOSHQARISH	196
Ochilov Akram Odilovich, Xamidova Mo'tabarxon Abdumalik qizi	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	201
Nasiba Ergasheva	
KORXONALARDA XODIMLARNI BOSHQARISHNING ASOSIY TAMOYILLARI	207
Djurayev Olimjon Narkulovich, Nurullayeva Vazira O'ktamovna	
ЗЕЛЁНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И РИСКИ	211
Номазов Бахром Бобомуродович	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В ФИНАНСОВУЮ СФЕРУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	215
Алимова Азиза Шерзатовна	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES ON MANAGEMENT	219
Ergashev Tokhir Kurbanovich, Tohirova Nigora Zokirjon kizi	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT STRATEGIYASI" NI AMALGA OSHIRISHNING ZARURIYATI VA ISTIQBOLLARI	224
Ergasheva Nazira Muratovna, Soyibov Mirjon Bekjonovich	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСЛУГ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	227
Алимова Муниса Юлчиевна	
РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗНАЧИМОСТИ.....	232
Расулов Нозимжон Набиджонович	
AGLOMERATSIYA VA IQTISODIY O'SISH: SABAB-OQIBAT ALOQASI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	236
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
KORXONALARNING SOLIQ IDORALARIDA HISOBGA OLINISHIDAN HOSIL BO'LGAN ORTIQCHA TO'LOVLARINI BOJXONA TO'LOVLARIDA HISOBGA OLISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	239
Boykabilov Bahodir Mustafaevich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARGA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI	242
Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o'g'li	
ORGANIK QISHLOQ XO'JALIGIDA "IXTISOSLASHTIRILGAN AGROKOOPERATIV" TASHKIL ETISH ORQALI TA'MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH.....	248
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIIYAVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHI UCHUN ZAMONAVIY HUQUQIY ASOSLARI.....	254
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURSLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR	258
Ruzmanov Dilshod Usmanovich	
BARQAROR TURIZM DESTINATSIYALARINING SIG'IMINI BAHOLASH METODIKASI.....	262
Ibroximov Nodirbek Xasanovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	266
Хусаинов Равшан Рахимович	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	272
Раимова Муборак Джураевна	
"YASHIL IQTISODIYOT" NING ASOSIY XUSUSIYATLARI	276
Djumayev Asqar Xaydarovich	

RAQAMLI MARKETINGNING ISTE'MOLCHI XULQ-ATVORIGA TA'SIRI.....	281
Raimova Muborak Jurayevna, Dilmurodov O'tkir	
HUDUDNING IJTIMOIIY-IQTISODIY SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	287
SH.A. Buriyev	
SAVDO XIZMATLARINING ASOSIY FAOLIYAT KO'RSATKICHLARI TIZIMINI BAHOLASH.....	291
Muxamedova Aziza Ravshanovna	
YASHIL IQTISODIYOT VA GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI: YASHIL IQTISODIYOTNING IQLIM O'ZGARISHINI YENGISHDAGI O'RNI VA GLOBAL HAMKORLIK.....	295
Usmonov Murodjon Xolmurod o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА.....	299
Абдулов Дамир Рустамович	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ISTIQBOLLARI	305
Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА: КОНЦЕПЦИИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	308
Туляганова Шахноза Самукджановна	
О'ТА ERTAGI TARVUZNING HIMOYALANGAN JOYLAR UCHUN MOSLANUVCHAN NAV VA DURAGAYLARINI AJRATISH, ULARNI TURLI O'G'IT ME'YORLARIDA HOSILDORLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	311
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Amirov Xamidulla Suyunovich, Umirova Durdona Muqum qizi	
ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЛОДООВОЩНОЙ ОТРАСЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ	315
Уралов Элшод, Вельм М.В.	
DEVELOPMENT STRATEGY AS A MODEL OF PROGRESS IN HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	320
Abdiev Alimardon	
ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА.....	322
Мухаммадбобур Салимов	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	326
Suyunov Jabbor Mahmudovich	
"SALOHİYAT" TUSHUNCHASINING MAZMUNI VA IQTISODIY-IJTIMOIIY MOHIYATI.....	331
Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	334
Salimov Muhammadbobur Qodir o'g'li	
O'QUV JARAYONLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	337
Tilakov Sherzod	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAMOYILLARI ASOSIDA BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA YASHIL IQTISODIYOTNING AHAMIYATI.....	340
Sattarov Umirzoq, Ro'ziev Zafar Ikromovich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT XOM ASHYOLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH TENDENSIYALARI.....	343
Xazratov Sarvar Ibragimovich	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIIY TENDENSIYALARI	348
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, O'rinov Diyorbek Xolmo'min o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATI O'QUV MARKAZLARI VA KURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	353
Tilakov Sherzod Akbarovich	

SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQRARISH VA SOTISH SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNI BOSHQARISH YO'NALISHLARI.....	357
Ochilov Akram Odilovich, Ziyodullayeva Marjona Alisher qizi	
OMMAVIY TADBIRLAR YORDAMIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH: O'ZBEKISTON VA XALQARO TAJRIBA.....	360
Ibragimov Sardorbek Xusanovich	
Анализ цифровой трансформации и её влияния на привлечение инвестиций в регионы Узбекистана.....	365
Рахмонова Дурдона Хасан кизи	
Korxona moliyaviy salohiyatini baholashning statistik tahlili.....	370
M.O. Musurmonova	
DIRECTIONS FOR IMPROVING THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	377
Kadirov Lutfulla Khalimovich	
PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UZBEKISTAN AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION.....	381
Sharopov Temirmalik Rustam o'g'li	
"YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ORQALI QASHQADARYO VILOYATI SANOAT KOMPLEKSINI TAKOMILLASHTIRISH	385
U.Shukurov	
FOREIGN EXPERIENCES IN ATTRACTING INVESTMENTS IN SERVICE INDUSTRIES	390
Hazratkulov Shahboz Boboqul ogli	
YASHIL IQTISODIYOTDA TA'LIMNING ROLI.....	394
Babayeva Lola Ibragimovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI UCHUN DAVLAT TOMONIDAN YARATILAYOTGAN IMKONIYATLAR.....	398
Xudoyorov Azizbek Avaz o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHNING XORIY TAJRIBASI.....	404
Safarov Sh. S.	
IJTIMOYIY MENEJMENTDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI.....	408
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Davronova Farangiz	
«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ: КАЗНАЧЕЙСКИЙ КОНТРОЛЬ В БЮДЖЕТНОМ ПРОЦЕССЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО РАЗВИТИЯ»	415
Файзуллаева Зилола Равшановна, Д.Х. Пулатов	
YANGI O'ZBEKISTONDA YASHIL RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING ASOSIY JIHATLARI.....	421
Urozoza Shaxlo Hasan qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	427
Safarov Shoxrux Sattor o'g'li	
PROSPECTS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF HUMAN RESOURCES IN UZBEKISTAN.....	431
Alimardonova Gulfizoda Alimardon kizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI TO'G'RI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI.....	434
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	
QASHQADARYO VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA ISTIQBOLLARI	441
Berdimurodova Farzona Bahodir qizi, Sh. Xolliyev	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BIZNES VA IQTISODIYOTDAGI ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	446
Davronova Farangiz Ilhom qizi	

ZAMONAVIY RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA PUL VA BANK TIZIMLARINI TASHKIL ETISHNING ISTIQBOLLARI HAMDA AHAMIYATI	452
Axtamova Ozoda Ulug'bek qizi, Cho'liyeva Gulsanam Yulchi qizi, G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI: TARKIBIY O'ZGARISHLARNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	460
N. Qo'ziboyeva	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI TARKIBIY O'ZGARISHLAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING ZARURATI.....	466
Vayskulov Ramazon Alisher o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZM KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY INTEGRATSIYA.....	470
Xushvaqtov Ramziddin	
ILMIY SALOHİYAT VA OLIY TA'LIM SIFATINING UZVIY BOG'LIQLIGI: TAHLIL VA TAVSIYALAR	476
Muratov A'zam Alisher o'g'li, Ochilov Akram Odilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: GREEN CREDIT	480
Eshtemirova Ma'rifat Akram qizi, Kabilova Shaxnoza Jurayevna	
DEHQON XO'JALIGI MAHSULOTLARI NARXLARINING DINAMIKASI VA BOZOR MUVOZANATI MODELLARINI QO'RISH.	483
Ergashov Yashnarbek Istamovich	
The Role of Renewable Energy in the Green Economy.....	488
Khudoyberdiyeva Olima, Yakhshikulova Mokhinur	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish: asosiy muammolar va imkoniyatlar	494
Jumanazarov Asilbek Utkirbek o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBAT USTUNLIGI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH OMILLARI	498
Ro'ziqulov Jamshid Ulug'bek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INSON RESURLARINI BOSHQARISH SIYOSATINING ZAMONAVIY TRENDLARI HAMDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	504
Shodiyev Jahongir	
YASHIL IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	509
Babayeva Lola Ibragimovna, Sh. S. Sa'dullayev	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA MAHSULOTLAR INTENSIV RIVOJLANISHINI TA'MINLASH JARAYONLARI	512
Saburov Jumanazar Salievich	
SUG'URTA XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI VA MEXANIZMLARI.....	516
E.Sobirov	
"YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ORQALI TABIIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY FAOLIYATNING ATROF-MUHITGA SALBIY TA'SIRINI KAMAYTIRISH	520
Xo'janova Gulshoda Otamurodovna	
QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI	526
Dilafroz Taylakova	
KORXONALARDA EKOLOGIK INVESTITSION LOYIHALARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI TAHLILI.....	532
Ulashov Aliboy Rashid o'g'li	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK VA MOLIYAVIY TIZIMLAR UCHUN YANGI IMKONIYATLAR TAHLILI HAMDA KELGUSIDAGI ISTIQBOLLARI	538
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Alarov Asilbek Oybek o'g'li	
SANOAT KORXONALARINING EKOLOGIK BARQARORLIGI VA EKOLOGIK IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH MASALALARI.....	545
O'rinov Diyor, Xolliyev Sh.B.	

YASHIL IQTISODOYOT VA UNDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR.....	549
Ermuminov Elbek Erkin o'g'li, Yaxshiqulova Moxinur Toxir qizi	
XIZMATLAR SOHASIDA KADRLARNING TUTGAN O'RNI	553
Turayeva Nargiza Rustamovna	
IQTISODIYOTDA TARKIBIY O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	557
G.P.Erkayeva, N.H.Qo'ziboyeva	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING AHAMIYATI VA O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI	560
Samadova Jasmina Sherali qizi, Sh. Xolliyev	
"YASHIL" ENERGETIKA VA "YASHIL" IQTISODIYOT.....	564
Qarshiyeva Dilsora Ismoil qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
MAMLAKAT BUDJETINING SHAKLLANISHI VA DAROMADLAR TAQSIMOTINING IQTISODIYOTDAGI ROLI	569
Ashirqulova Sevinch Sarvar qizi, Sh. Xolliyev	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	574
Urozova Shahlo Hasan qizi, Rahmonova Tillaoy Malik qizi	
"YASHIL" IQTISODIYOT INNOVATSION RIVOJLANISHINING KO'RSATGICHLARI.....	579
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNI TARTIBGA SOLISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	583
Mirzayev Qulmamat Djonuzoqovich, Mirzayev Azzamjon Jonuzokovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA IQTISODIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	588
Mirzayev Qulmamat Djonuzoqovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna	
СТРАТЕГИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНА: РОЛЬ ИННОВАЦИЙ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА В ЭПОХУ НООНОМИКИ.....	593
Чекулаева Кристина	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ПРИ ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	599
Чекулаева Кристина	
YASHIL IQTISODIYOT – MAMLAKAT TARAQQIYOTINING ASOSIY OMILI.....	605
Oybek Hamdamov, Qosimov Jahongir	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INSON KAPITALI SIFATINI OSHIRISHDA TA'LIMNING AHAMIYATI	608
M.Ostanova, Ro'ziyev Ramshid	
MODERN LEGAL BASIS FOR THE EFFICIENT USE OF FINANCIAL RESOURCES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN OUR COUNTRY	613
Ismoilova Gulrux, Khayriddinov Shukhrat Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA TABIIY - IQTISODIY MANBAALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEXANIZMI	617
Mavlonov Shaxzod Shahobiddin o'g'li, Mavlonova Surayyo Xasan qizi	
YANGI O'ZBEKISTONDA SOHALARNI RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	621
Gulrux Arslon qizi Ismoilova	

“YASHIL” ENERGETIKA VA “YASHIL” IQTISODIYOT

Qarshiyeva Dilsora Ismoil qizi

Qarshi davlat universiteti, Iqtisodiyot fakulteti talabasi

Email: ismoilovnadilsora@gmail.com

Ilmiy rahbar:

Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li

Qarshi davlat universiteti, Iqtisodiyot kafedrası o'qituvchisi

Email: shahbozhazratqulov@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada “Yashil energetika va yashil iqtisodiyot” mavzusida mamlakatimizda cheklangan va qayta tiklanmaydigan resurslardan oqilona foydalanish, barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash hamda energiya samaradorligini oshirishga doir muhim ma'lumotlar keltirilgan. Shuningdek, yashil energetika va yashil iqtisodiyotning iqtisodiy va ekologik ahamiyati tahlil qilinadi. Mazkur sohaga oid qayta tiklanuvchi energiya manbalarining o'rni va ularning global energiya bozoridagi ahamiyati ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Energiya, yashil iqtisodiyot, yashil energetika, qayta tiklanuvchi manbalar, atrof-muhit, tadqiqot, barqarorlik, strategiya.

Abstract: This article presents important insights into the rational use of limited and non-renewable resources in Uzbekistan within the context of green energy and the green economy. It highlights the need to ensure sustainable economic development and improve energy efficiency. Additionally, the article analyzes the economic and environmental significance of green energy and green economy. The role of renewable energy sources in this sector and their position in the global energy market are also examined.

Key words: Energy, green economy, green energy, renewable resources, environment, research, sustainability, strategy.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы рационального использования ограниченных и невозобновляемых ресурсов в Узбекистане в контексте зелёной энергетики и зелёной экономики. Освещается важность обеспечения устойчивого экономического развития и повышения энергоэффективности. Также анализируется экономическая и экологическая значимость зелёной энергетики и зелёной экономики. В статье рассматривается роль возобновляемых источников энергии в этой сфере и их значение на мировом энергетическом рынке.

Ключевые слова: Энергия, зелёная экономика, зелёная энергетика, возобновляемые источники, окружающая среда, исследования, устойчивое развитие, стратегия.

KIRISH

Bugungi voqelikda iqtisodiy farovonlik tobora ekologik toza, resurslarni tejaydigan texnologiyalar va yondashuvlarni joriy etishga bog'liq bo'lib bormoqda. Aholi sonining izchil o'sishi va tabiiy resurslarning muntazam kamayib borayotgani sharoitida, bu yondashuv dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, “yashil” iqtisodiyotga o'tish bir qator afzalliklarga ega: u nafaqat inson farovonligini yaxshilaydi va ijtimoiy adolatni ta'minlaydi, balki ekologik xavflarni ham sezilarli darajada kamaytiradi.

Ma'lumki, 2019-yilda O'zbekiston Respublikasida “Yashil iqtisodiyot”ga o'tish strategiyasi qabul qilindi. Ushbu strategiyada yaqin o'n yillikda uglerod chiqindilarini keskin kamaytirish, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida ekologik toza va resurs tejamkor texnologiyalarni keng joriy etish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanish asosiy ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan.

Yashil energiya – bu atrof-muhitga deyarli zarar yetkazmasdan ishlatilishi mumkin bo'lgan energiya manbalarini o'z ichiga oladi. Bular qatoriga anaerob hazm qilish, geotermal energiya, shamol energiyasi, kichik gidroenergetika, quyosh energiyasi, biomassa va to'lqin energiyasi kiradi. Ba'zi ta'riflarda esa yondirilishi mumkin bo'lgan chiqindilardan olingan quvvat ham yashil energiya tushunchasiga kiritiladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

“Yashil iqtisodiyot”ga asoslangan barqaror rivojlanishni ta’minlashning nazariy va amaliy jihatlarini ilmiy jihatdan chuqur o’rganilgan. Xususan, xorijiy iqtisodchilar A. Atkinson, A. Shtayner, R. Ayris, S. Bessa, K. Burkart, Z. Kiis, R. Fuchs kabi olimlarning tadqiqotlari ushbu sohadagi ilmiy yondashuvlarni yanada boyitdi [1, 2, 3, 4]. “Jigarrang iqtisodiyot”dan “yashil iqtisodiyot”ga o’tish tamoyillari, shuningdek, milliy dasturlarni moliyalashtirish mexanizmlari S.N. Bobylev, V.D. Kalner, V.A. Polozov, S.A. Lipina, E.V. Agapova, A.V. Lipina va V. Sidorovich kabi olimlar asarlarida keng tahlil qilingan [5, 6, 7, 8].

Mamlakatimizda “yashil energiya”ni rivojlantirish zarurati, mavjud holati, tarkibi va dolzarb muammolari O’zbekistonlik iqtisodchilar – X. Xajibakiev, A.V. Vaxabov, Sh.A. Toshmatov, T.K. Iminov, T.Z. Teshaboev va M.T. Butaboev tomonidan ilmiy muhokamaga olingan [9, 10].

Mashhur ingliz iqtisodchisi Artur Pigu o’zining “Sanoat tebranishlari” (*Industrial Fluctuations*, 1929) asarida tashqi ta’sirlarni neytrallashtirish nazariyasini asoslab, uglevodorod chiqindilariga to’g’ridan-to’g’ri soliq joriy etishning iqtisodiy samaradorligini yoritgan.

O’zbekistonda bu yo’nalishda so’nggi yillarda muhim huquqiy hujjatlar qabul qilinmoqda. Jumladan, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrda qabul qilingan “2030-yilgacha O’zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o’tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo’yicha chora-tadbirlar to’g’risida”gi PQ-436-son qarori [1], shuningdek, 2023-yil 16-fevralda “2023-yilda qayta tiklanuvchi energiya manbalarini va energiya tejovchi texnologiyalarni joriy etishni jadallashtirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi PQ-57-sonli qaror [2] qabul qilingan. Ushbu qarorlar asosida amaliy ishlar bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotning nazariy va uslubiy asosini mahalliy va xorijiy olimlarning “yashil iqtisodiyot” va qayta tiklanuvchi energiya resurslariga oid ilmiy izlanishlari, shuningdek, Xalqaro energetika agentligi (IEA)ning ma’lumotlari hamda Prezident qarorlari va hukumat dasturlarining huquqiy asoslari tashkil etdi.

Tadqiqot jarayonida qayta tiklanadigan energiya manbalarining iste’molini tahlil qilishda induksiya va deduksiya, tizimli tahlil, turli xalqaro va nodavlat tashkilotlar metodologiyalarini qiyosiy tahlil qilish usullaridan foydalanildi. Ma’lumotlar taqdimotida jadval va grafikalar qo’llanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

“Yashil iqtisodiyot” tushunchasi birinchi marta 1989-yilda ilmiy tadqiqotlarda qo’llanilgan. Yashil iqtisodiyot – bu iqtisodiy tizim bo’lib, uning asosiy maqsadi sayyoramiz ekologiyasini saqlab qolish bilan birga iqtisodiyotning barcha sohalarini rivojlantirishga qaratilgan. Yashil iqtisodiyot inson hayoti va sog’ligi uchun zarur bo’lgan resurslarni, atrof-muhit va ekologiyani bir butun holda muhofaza qilgan holda ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish sohalarini bog’liq iqtisodiyotni rivojlantirishga asoslangan iqtisodiy faoliyatning yangi yo’nalishi sifatida tushuniladi [9].

Ba’zi manbalarda “yashil iqtisodiyot” iqtisodiyotning yangi tarmoqlarini rivojlantirishda muhim vosita sifatida ko’rsatiladi. Bunday hollarda, “yashil iqtisodiyot” mamlakatning tabiiy resurslarini asrash, ularni ilmiy tadqiqotlar asosida o’rganish va foydali texnologiyalar asosida ekotizimni barqarorlashtirish vositasi sifatida talqin qilinadi. Ba’zi tadqiqotlarda esa “yashil iqtisodiyot” ekologik toza mahsulotlar yaratishga qaratilgan rivojlanishning yangi bosqichi deb hisoblanadi, uning asosi esa toza yoki “yashil” texnologiyalarni joriy etishdan iborat. Bunday yondashuvga ko’ra, yashil iqtisodiyot odamlarning farovonligini va ijtimoiy tenglikni oshirish, shuningdek, ekologik xavf va tanqislikni sezilarli darajada kamaytirishga qaratilgan iqtisodiyotni anglatadi.

Yashil iqtisodiyot uchta ustunga asoslanadi – insoniyat, foyda va sayyora. Iqtisodiyotda faoliyat yuritayotgan sog’lom jamoalar sog’lom ishchi kuchi bilan ta’minlangan bo’lishi zarur. Har uchala ustun birgalikda iqtisodiy va ekologik barqarorlikni, shuningdek, ijtimoiy farovonlikni ta’minlashga xizmat qiladi.

Xalqaro Mehnat Tashkiloti (XMT) ma’lumotlariga ko’ra, dunyoda 2030-yilga qadar “yashil iqtisodiyot” doirasida 24 million yangi ish o’rni yaratilishi mumkin. Bu ish o’rinlari, asosan, energetika sohasida yangi texnologiyalarni joriy etish, elektromobillardan foydalanishni kengaytirish va binolarning energiya samaradorligini oshirish hisobiga shakllanadi.

XMT ta’rifiga ko’ra, “yashil” ish o’rinlari – bu an’anaviy iqtisodiyot tarmoqlarida (masalan, ishlab chiqarish va qurilish) yoki yangi tarmoqlarda (qayta tiklanadigan energiya, energiya samaradorligi) atrof-muhitni saqlab qolish yoki tiklashga xizmat qiluvchi munosib ish o’rinlaridir. Ular quyidagi muammolarni hal etishga ko’maklashadi (1-jadval):

- energiya va xom-ashyodan foydalanish samaradorligini oshirish;
- issiqxona gazlari chiqarilishini kamaytirish;

chiqindilarni kamaytirish va atrof-muhitni ifloslantirishni cheklash;
ekotizimlarni saqlash va tiklash;
iqlim o'zgarishlariga moslashuvni ta'minlash.

1-jadval. Yashil ish o'rinlari asosiy yo'nalishlari.

Asosiy ma'lumotlar	Tafsilotlar
Yangi ish o'rinlari (dunyoda 2030-yilgacha)	24 million yangi ish o'ri yaratiladi, asosan energetika, elektromobil, va bino samaradorligi sohasida.
Yashil ish o'rinlari ta'rifi	An'anaviy va yangi iqtisodiyot tarmoqlaridagi atrof-muhitni saqlash yoki tiklashga xizmat qiluvchi ish o'rinlari.
Yashil ish o'rinlari asosiy yo'nalishlarida energiya va xom-ashyo samaradorligi	Energiya va xom-ashyo samaradorligini oshirish, issiqxona gazlari chiqarilishini kamaytirish, chiqindilarni kamaytirish, ekotizimlarni tiklash, iqlim o'zgarishiga moslashuvni ta'minlash.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Atrof-muhit Dasturi (UNEP) tomonidan ishlab chiqilgan "yashil" ish o'rinlari konsepsiyasiga ko'ra, bu faoliyatlar quyidagi asosiy maqsadlarga xizmat qiladi:

issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish;
resurslardan oqilona foydalanish;
bioxilma-xillik va ekotizimlarni asrab-avaylash;
ijtimoiy integratsiyani kuchaytirish.

Yaqin kelajakda qayta tiklanadigan energiya texnologiyalari global energetika muammosini to'liq hal eta olmasligi mumkin, ayniqsa antropogen iqlim o'zgarishlari va global isish kontekstida. Hozirda ko'plab yetakchi davlatlar katta aholi punktlari, korxonalar va yirik sanoat markazlari uchun qayta tiklanuvchi energiya manbalarini faol qo'llashmoqda. Bu manbalar energiyani muntazam va barqaror ishlab chiqarishga qodir bo'lib, muqobil manbalar sifatida xizmat qilmoqda.

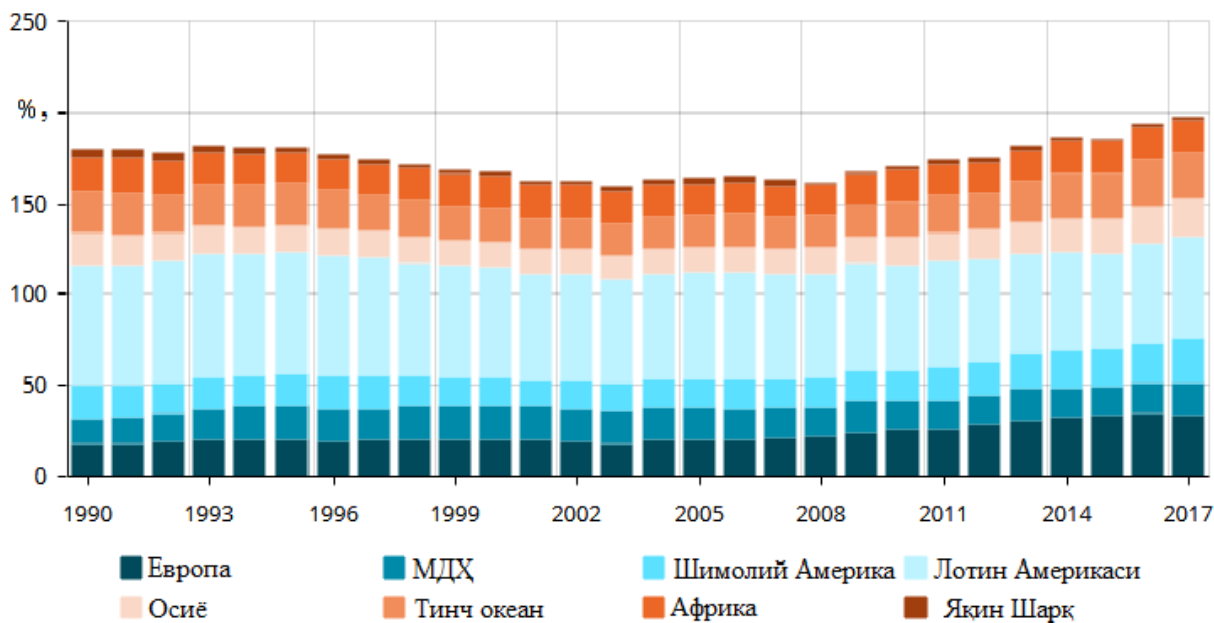
O'zbekiston sharoitida esa, qayta tiklanuvchi energiya manbalari ayniqsa chekka va borish qiyin hududlar, qishloq obyektlari uchun kichik quvvatli energiya ishlab chiqarishni ta'minlashi mumkin. Ayni paytda, bunday manbalar qayta tiklanmaydigan energiya manbalari bilan to'ldirilishi talab etiladi.

2000-yillar oxiridan boshlab, global miqyosda qayta tiklanuvchi energiya umumiy ulushi keskin oshdi. Masalan, 2017-yilga kelib ularning global energiya tizimidagi ulushi deyarli 1 foizdan 25 foizgacha oshgani qayd etilgan. Bu esa, dunyo miqyosida "yashil" energetikaga bo'lgan ehtiyoj va e'tibor ortib borayotganini ko'rsatadi.

Xususan, 1990-yildan 2017-yilgacha bo'lgan davrda turli mintaqalarning umumiy iqtisodiy ko'rsatkichlari o'zgarib borgan. Grafikdagi ma'lumotlarga ko'ra, 1990-yilda global iqtisodiy faoliyat o'rtacha 170–180% atrofida bo'lgan. Ushbu davrda Yevropa, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi (MDH), Osiyo, Tinch okean mintaqasi, Shimoliy Amerika, Lotin Amerikasi, Afrika va Yaqin Sharq mintaqalari iqtisodiy faollik darajasi bilan o'zaro solishtirilgan. 1990-yillarning boshidan 2005-yilgacha bo'lgan davrda umumiy iqtisodiy ko'rsatkichlarda nisbatan barqarorlik yoki ozgina pasayish kuzatilgan. Ayniqsa, 1998–2000-yillar oralig'ida iqtisodiy faollikning biroz pasaygani ko'rinadi.

2005-yildan so'ng esa global iqtisodiy faollik asta-sekin o'sishni boshlagan. Biroq 2008-yilda yuz bergan global moliyaviy inqiroz tufayli umumiy ko'rsatkichda qisqa muddatli pasayish kuzatiladi. 2009-yildan boshlab iqtisodiy ko'rsatkichlar yana tiklanib, o'sish sur'atlari tezlashgan. 2017-yilga kelib, global iqtisodiy faollik darajasi 210–220% atrofida bo'lib, 1990-yil darajasidan ham ancha yuqorilagan.

Hududlar bo'yicha tahlil qilinganda, Shimoliy Amerika va Osiyo mintaqalari eng yuqori iqtisodiy faoliyat ko'rsatgan mintaqalar sifatida ajralib turadi. Xususan, Osiyoning ulushi 2000-yildan keyin keskin oshgan, bu esa mintaqaning global iqtisodiyotdagi ahamiyatining ortayotganini ko'rsatadi. Yevropa va MDH mintaqalari o'z ulushlarini nisbatan barqaror saqlab qolgan bo'lsa-da, ularning hissasi dastlabki yillarga nisbatan biroz kamaygan. Afrika, Lotin Amerikasi va Yaqin Sharq mintaqalari umumiy iqtisodiy faoliyatda kichik ulushga ega bo'lgan, ammo 2010-yildan keyin ularning ulushi ham oz-ozdan oshib borgan. Tinch okean mintaqasi esa butun davr davomida barqaror darajada iqtisodiy faollik ko'rsatgan.

1-rasm. Dunyoda qayta tiklanuvchi energiya manbalari 1990–2017-yillar oralig'ida izchil o'sish tendentsiyasini namoyon etdi¹.

Umuman olganda, 1990–1998-yillarda iqtisodiy faollikda ozgina pasayish, 1999–2008-yillarda barqarorlik va o'sish, 2008-yilda qisqa muddatli inqiroz ta'sirida pasayish va 2009–2017-yillarda esa kuchli tiklanish kuzatilgan. Natijada 2017-yilga kelib global iqtisodiy faollik 1990-yilga nisbatan sezilarli darajada oshgan. Osiyo va Shimoliy Amerika mintaqalari bu o'sishga asosiy hissa qo'shgan bo'lsa, Afrika va Lotin Amerikasi ham o'z iqtisodiy ulushlarini sekin-asta kengaytirgan. 2008-yil inqirozi qisqa muddatli bo'lsa-da, keyinchalik global iqtisodiy faoliyatning yanada kuchli o'sishiga turtki bo'lgan (1-rasm).

Quyosh stansiyalari 2017-yilda qo'shimcha elektr energiyasining 20 foizini, shamol fermalari esa 30 foizini tashkil etgan. Qayta tiklanuvchi energiya manbalari hozirda Yevropada umumiy iste'molning 1/3 qismini, Xitoyda 1/4 qismini, AQSh, Hindiston va Yaponiyada esa 1/6 qismini qamrab oladi.

“Yashil iqtisodiyot”ga o'tish strategiya yoki dasturlar doirasida maqsadli siyosat yuritishni talab etadi. Ushbu yo'nalishda olib borilayotgan siyosat o'zining ta'sir mexanizmlariga ega bo'lib, mahsulot miqdorining 18 martadan ko'proqqa ortishiga olib kelgan. Dunyo aholisi sonining ko'payishi va iqtisodiy o'sish natijasida atrof-muhitga tushayotgan yuk ortib bormoqda. So'nggi yuz yillikda aholi sonining keskin o'sishi va iqtisodiy faollikning kuchayishi oqibatida dunyo okeanlarining oksidlanish darajasi 1,2 baravarga (2000-yilda 1900-yilga nisbatan), tropik o'rmonlarning qisqarish darajasi 6 baravarga, uglerod oksidi chiqindilari esa 1,5 baravarga oshgan. Iqlim o'zgarishlariga sabab bo'layotgan ushbu jarayonlar o'rta muddatli istiqbolda jiddiy ekologik va iqtisodiy oqibatlarga olib kelishi mumkin.

“Yashil iqtisodiyot”ga o'tish har bir mamlakat uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayon tabiiy kapital, inson kapitali hamda mamlakatning iqtisodiy rivojlanish darajasi kabi omillarga bevosita bog'liqdir. Shu sababli, mazkur jarayon uchun qulay muhit – ya'ni huquqiy infratuzilma, rag'batlantiruvchi omillar va boshqa zaruriy shart-sharoitlar yaratilishi muhim sanaladi. Agar milliy darajada investitsiyalar, davlat xaridlari va boshqa iqtisodiy instrumentlar “yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirishga yo'naltirilsa, iqtisodiy tizimni “yashillashtirish” jarayoni sezilarli darajada tezlashadi.

O'zbekistonda “yashil iqtisodiyot”ga o'tish va yashil loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha qator amaliy choralar ko'rilmogda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 1-oktabrda qabul qilingan “Milliy yashil iqtisodiyot taksonomiyasini tasdiqlash to'g'risida”gi 561-son qaroriga muvofiq, “yashil” obligatsiyalar, kreditlar hamda boshqa moliyaviy manbalar hisobidan moliyalashtiriladigan loyihalarni tasniflash tajriba tariqasida Milliy yashil iqtisodiyot taksonomiyasi asosida amalga oshiriladi. Bundan tashqari, davlat moliyaviy ko'magidan (subsidiyalar, grantlar, kredit liniyalari, kafolatlar va boshqalar) foydalanuvchi barcha tadbirkorlik subyektlarining, shu jumladan, xususiy va davlat ishtirokidagi xo'jalik birlashmalarining investitsiyaviy xarajatlari mazkur taksonomiyaga asosida baholanadi va ular tomonidan mas'ul respublika ijro hokimiyati organlariga tegishli ma'lumotlar taqdim etilishi belgilangan.

1 <https://staff.tiame.uz/storage/users/293/books/zWEbrryATb9DDtEQVfV577vzQGAKSEIBwaggJjUc.pdf>

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yashil iqtisodiyotga o'tish maqsadlarini qo'llab-quvvatlovchi yashil moliyaviy instrumentlardan foydalanish hajmini oshirish orqali rejalashtirilgan moliyaviy barqarorlikka erishish, shuningdek, global muammolarni mamlakat miqyosida bartaraf etish imkoniyati yaratiladi.

Har bir davlat o'zining geografik imkoniyatlari va tabiiy resurslarini inobatga olgan holda yashil energetika hamda yashil iqtisodiyotga oid aniq strategiyalarni ishlab chiqishi lozim. Mazkur sohalarda olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlarga sarmoya kiritish, innovatsion texnologiyalarni ishlab chiqish va ularning joriy etilishini qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lishi zarur.

Yashil energetika loyihalariga investitsiyalarni jalb etish maqsadida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini keng qo'llash, shuningdek, Xalqaro Energetika Agentligi (IEA), Xalqaro Quyosh Alyansi (ISA) va BMTning barqaror rivojlanish dasturlari doirasida xalqaro hamkorlikni kuchaytirish muhim hisoblanadi. Bu bilan bir qatorda, rivojlanayotgan mamlakatlarga o'tish davrida texnik va moliyaviy yordam ko'rsatish, aholiga qayta tiklanadigan energiya manbalarining ahamiyatini tushuntirish, ularni yashil texnologiyalardan foydalanishga yo'naltirish maqsadga muvofiqdir.

Shu o'rinda alohida ta'kidlash joizki, yashil energetika barqaror iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. U nafaqat atrof-muhitni muhofaza qilish, balki energiya xavfsizligini ta'minlash, ijtimoiy taraqqiyotni qo'llab-quvvatlash orqali barqaror kelajak sari yo'l ochadi.

Xulosa qilib aytganda, qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishning asosiy maqsadi – mavjud qimmatli resurslar zaxirasini kamaytirmaslik, issiqxona gazlari chiqindilarini cheklash, tuproq eroziyasiga salbiy ta'sir ko'rsatmaslik va energiyani samarasiz ishlab chiqarmaslikdan iborat. Qayta tiklanadigan energiya manbalari aylanma va davriy tabiiy jarayonlarga asoslangan bo'lib, inson faoliyati natijasida yaratilgan resurslardan farq qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 02.12.2022 yildagi PQ-436-son . <https://lex.uz/docs/-6303230>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi "2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining 'Yashil' iqtisodiyotga o'tish strategiyasi to'g'risida"gi PQ-4477-sonli qarori. <https://www.lex.uz>
3. Vaxobov A.V., Xajibakiev Sh.X. Yashil iqtisodiyot, darslik. – B. 78.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining 'yashil' iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-436-son qarori.
5. O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik axboroti ma'lumotlari milliy bazasi: <https://www.lex.uz>
6. World Energy Outlook – International Energy Agency. <https://www.iea.org/report/world-energy-outlook>
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti: <https://president.uz/uz/lists/view/6846>
8. Zokirov Sh. "Vozobnovlyaemaya energiya dlya ustoychivogo razvitiya." // Ekonomicheskoe obozrenie, 2020, №12(240), – S. 44–51.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. aprel. № 3. navbatdan tashqari son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>